

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/100
Karar Sayısı : 2015/110
Karar Tarihi : 3.12.2015
R.G. Tarih Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: İzmir 1. İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na, 10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanun'un 55. maddesiyle eklenen ek 9. maddenin, Anayasa'nın 10. ve 60. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen işyerinin tesciline dair talebin kabul edilmemesi üzerine Kurumun bu işleminin iptali, işyeri ile ev hizmetlerini yapan işçinin çalışmalarının tescili için açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKÜMLERİ

5510 sayılı Kanun'un itiraz konusu kural olan ek 9. maddesi şöyledir:

"Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı

EK MADDE 9- (Ek: 10/9/2014-6552/55 md.)

Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan sigortalılar hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin hükümler uygulanır. Bunların bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan belgeyle en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar yapılır. Süresinde yapılmayan bildirim için işverene 102 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi hükmü uygulanır.

Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için ise, çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak çalıştıranlarca 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının %2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenir. Bu şekilde çalışanların sigortalılık tescili, çalışan ve çalıştıran imzalarını da ihtiva eden ve en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar Kuruma verilmesi gereken örneği Kurumca hazırlanacak belgenin Kuruma verilmesi ile sağlanır. Sigortalılık başlangıcında bu belge üzerinde çalışma başlangıcına dair kayıtlı en eski tarih esas alınır. Bunlar hakkında hastalık sigortası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkra kapsamına girenler, adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katının %32,5 oranında prim ödeyebilir. Bunun %20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, %12,5'i genel sağlık sigortası primidir. Bu süre içinde ödenmeyen primin ödenme hakkı

düŖer. Ödenen primler 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılır.

İkinci fıkra kapsamındakileri çalıştıranlar bu Kanun uygulamasında işveren sayılmaz. Sigortalının iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olması ve sigortalılığının sona ermemiş olması, bu Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneğı ödenmesi veya sürekli iş göremezlik geliri ya da malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanabilmesi için prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şarttır. Bu sigortalılar ile ilgili iş kazası ve meslek hastalığı olaylarında Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin ikinci fıkrasındaki sigortalılar hakkında Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükümleri uygulanır.

Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak prim oranları ve uygulanacak sigorta kolları hariç olmak üzere, Kanundaki işveren yükümlölüklerini yeniden belirlemeye, Kuruma verilmesi gereken bildirge ve belgeleri birleştirmeye, yapılacak bildirimlerin ve primlerin ödenmesine ilişkin usul ve esasları tespiti Kurum yetkilidir.

Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Cengiz ERTEN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükmü, okunup incelendikten sonra gereğı görüşölüp düşünölüdü:

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değışik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemeye açılan davanın konusunu, ev hizmetlerinde işçi çalıştıran davacının, Sosyal Sigortalar Kurumu'na verdiğı işyerinin tesciline dair talebinin reddine ilişkin işlem oluşturmaktadır. Kurum, 5510 sayılı Kanun'un 11. maddesinin üçüncü fıkrasının ilk cümlesine göre işyeri bildirgesinin en geç sigortalı çalıştırılmaya başlandığı tarihte Kurum'a sunulması gerektiğı ve aynı Kanun'un 86. maddesinin yedinci fıkrasına göre işçinin bir yılı aşan çalışmalarının işyerinde fiilen yapılan tespit ile yasal belge ve defterlerle kanıtlanması koşuluna bağlandığı gerekçesiyle, 5.12.2014 tarihli kararla, 1.1.2003 tarihinden itibaren işçinin çalışmalarının, yetkili iş mahkemesinde açılacak tespit davası sonucunda alınacak ilama dayalı olarak belirlenmesi halinde tescilin yapılabileceğini belirterek işyeri tescil

Esas Sayısı : 2015/100
Karar Sayısı : 2015/110

talebini kabul etmemiştir. Bunun üzerine ev hizmetlerinde çalışan işçi tarafından 1.1.2003 tarihinden itibaren yaptığı çalışmalarının tespiti için yine İzmir 1. İş Mahkemesinde 2014/365 esas sayılı dava açılmış ve bu dava sonucunda 1.1.2003-1.2.2013 tarihleri arasında bu şahsın ev hizmetlerinde çalıştığı tespit edilmiştir. Söz konusu dava derdest iken bu işçiyi çalıştıran davacı tarafından Kurum aleyhine, Kurum'un 5.12.2014 tarihli kararının iptali, işyeri ve işçinin çalışmalarının tesciline ilişkin yeni bir dava açılmıştır.

4. 5510 sayılı Kanun'da değişiklik yapan 6552 İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un 145. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde itiraz konusu kuralla ilgili ek 9. maddeyi düzenleyen 55. maddenin 1.4.2015 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği öngörülmüştür. Her hukukî fiil ve işleme, gerçekleştiği dönemde yürürlükte olan kanun hükümlerinin uygulanması genel kuraldır. Bu durumda bakılmakta olan davanın konusunu oluşturan ve iptali istenilen Kurum işlemi 5.12.2014 tarihinde tesis edildiğinden 5510 sayılı Kanun'un ek 9. maddesi davada uygulanacak kural değildir.

5. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurala ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III- HÜKÜM

31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na, 10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanun'un 55. maddesiyle eklenen ek 9. maddenin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddeye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 3.12.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Zühtü ARSLAN	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM

Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Serruh KALELİ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Esas Sayısı : 2015/100
Karar Sayısı : 2015/110

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ